Ч. 138 Второк 23 червня (5 липня) 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улица Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане за зложенем оплати почтової.

Реклямациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·75
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(З західних повітів. — Конференция в Празї і справа язикова а §. 14. — Велика битва під Сантхаґо де Куба. — Справа кретийска).

В західних повітах, як доси, всюди спокійно а староство в Новім Санчи дозволило длятого на відбуване торгів, поки що лиш що-до артикулів поживи. — В Кракові відбули ся вчера в наслідок розпорядженя власти політичної домашні ревізиї у проводирів і членів социяльно-демократичної партиї а іменно: у Енґліша і Качановского, у робітників Місїолка, Сулчевского і Кляйнберґера, у кандидата адвокатского дра Марка і студента Матейки. У декотрих забрано богато листів і брошур, а Енґліш і Качановский мусїли піддати ся особистій ревізиї. — Селян, що в Сокерчині (не Сокерницях) повіта лиманівского хотіли напасти на патрулю войскову, доси ще не вислїджено. Показує ся однакож, що то не пять селян, але далеко більше хотіло напасти на ту патрулю і розбігли ся аж тогди, коли вояки стрілили. Зачувати, що перемиске староство на основі стану виїмкового заборонило Новаковскому і Вітикови опускати своє місце пробуваня.

В Празї відбула ся вчера конференция комітету вірноконституцийної більшої посїлости нїмецкої, на котрій був також міністер Бернрайтер. Дискусия розпочала ся над запрошенем на конференцию, котру хоче скликати правительство. Отже висказано гадку, що треба приняти запрошене, але в сїй справі не ухвалено нїчого. Нині має бути виданий комунікат в сїй справі. — В кругах парляментарних говорять, що наколиби конференция з репрезентантами Нїмців і Чехів не довела до нїякого успіху, то ґр. Тун рішив би ся знести розпорядженя язикові і видати закон язиковий на основі §. 14 осн. законів державних.

В пятницю дня 1 с. м. прийшло під Сантхаґо де Куба до першої великої битви на суши. Американці — о скілько то можна судити з вістий з їх сторони — побідили, але страти їх суть так великі, що ще одна, дві такі битви, а армія ґен. Шафтера не буде здібна до дальшої акциї. Найгірше для Американцїв то, що они не мають великих облогових пушок і бездимного пороху. В суботу наспіла від ґен. Шафтера до Вашінґтону урядова депеша, в котрій так каже ся:

Ми мали поважну битву, котра тревала від 8 год. рано аж до заходу сонця. Ми здобули вмішні фортифікациї. Тепер межи моїми лїніями а містом лежать лиш отверті поля около три чверти (анґлійскої) милї. Ґенерали Лявтон і Батс вели борбу коло Ель Ґаней через цїлий день. Страти по нашій стороні доходять до звиш 400 людий, погибших не богато. — В слід за тим надіслав Шафтер другу депешу: Побоюю ся, що я не подав докладно наших страт. Вісти не легко зібрати. Може бути, що ми стратили до 1000 людий. Начальний лїкар каже, що есть тут роботи що найменше для 40 лїкарів. Потребую великого корабля, перебробленого на шпиталь.

По сїй послїдній депеші уряд военний у Вашінґтонї ухвалив вислати безпроволочно на Кубу 50 лїкарів і средства ратункові а крім того корабель санїтарний з Кі-Вест. Корабель шпитальний, призначений на поміщене 500 ранених виїхав вже з Нюпорт до Сантхаґо.

Кореспондент ню-йоркского „Herald-а“ подає з Пляя дель Ест (на всходї від Сантхаґо) слїдуючі вісти о сїй першій битві на суши: Ґен. Шафтер заатакував в пятницю рано вмішні фортифікациї Сантхаґа де Куба. Американцї посували ся наперед в тих напрямах. Ґенерали Лявтон і Віллер атакували Ель Ґаней (на півночи коло Сантхаґо), ґен. Кент ішов до Аґвадорес (на полудни від Сантхаґо), а проводир повстанців Ґарция підходив до Ель Ґаней від полудневого заходу. Инші дивізиї американьскі бороли ся на цїлій лїниї від побережа аж до північних шанців ґен. Лінареса. Фльота американьска і іспаньска брали участь в акциї від самого початку. Кораблї адмір. Самсона бомбардували іспаньскі батериї коло Аґвадорес а кораблї Сервери стріляли на американьскі і кубаньскі лїниї. Ґен. Шафтер перед початком битви вислав дві легкі батериї, котрі випередили кінноту і стали бомбардувати Ель Ґаней. Кіннота під проводом ґен. Вілєра і Кубанцї получили ся незадовго з піхотою і артилєриєю Лявтона. Атак був дуже енерґічний. Іспанцї через якийсь час не знали, що робити, і чи боронити Ель Ґаней, а Американцї та повстанцї здобували тимчасом терен крок за кроком. Ґен. Кент кинув ся тогди з центром войска на полуднє і розпочала ся нечувано завзята борба. Кров плила струями. Іспанців виперто з Ель Ґаней і з Аґвадорес. Американцї побідили.

Доси було би все в порядку, але слїдуючі вісти представляють справу вже в трохи инчім сьвітлї. Після ню-йоркского „Herald-а“ стратили Американцї в пятницю і суботу під Сантхаґо 1200 людий, а ґен. Шафтер телєґрафував вчера з табору під Севіллею до Вашінґтону ось ак: „Фортифікациї Сантхаґа де Куба суть так сильні, що годї взяти їх приступом

---

14)

Послїдна воля.

(Із шведского. — Віктора Гуґа Вікстрема).

(Дальше).

Я лишив був Ізу в парку, а сам вернув до комнати по шаль, аж увійшов слуга готелевий і передав менї карту, на котрій було написано: „Лукіян де Фонтрекур хотів би зробити візиту свому своякови“.

Мій свояк! Красна істория! Коли я ще роздумував, що менї робити в сїм небезпечнім положеню, отворили ся двері і якийсь молодий мужчина вбіг до мене.

— Вибачте, але я не міг вже витримати, щоби не познакомити ся особисто з свояком, котрого я доси ще нїколи не видів, я вже не міг витримати — сказав він і вхопив мене за руку.

Отже він ще не видів свого свояка! Менї аж лекше відотхнуло ся і я на хвильку знову успокоїв ся.

— Я тут на весїльній подорожи з моєю молодою жінкою, приїхав пізно вечером, побачив твоє імя на таблици та й прийшов. Та й ти, як бачу, з жінкою. Ми того зовсїм не знали, мабуть длятого, що ми вже третий місяць в дорозї і місце побуту часто зміняли. Портери тут в Іспанії такі лїниві, що рідко коли залагоджують порядно справи почтові. Богато листів і ґазет, які післали за мною з дому, не дістало ся до моїх рук.

Відтак засипав мене питанями про родину, на котрі я з тяжкою бідою відповів. Дуже станув менї тут в пригодї напад на замок, котрий я й розповів, представляючи его в дуже ярких красках.

— То-ж то моя Кляра буде тїшити ся, коли познакомить ся з твоєю жінкою! Розумієся, що будемо разом обідати!

Ту треба було коротко рішити ся.

— Мій любий Лукіяне — перебив я єму борзо — дуже менї жаль, що я на твоє так сердечне а притім і так природне предложене не можу пристати, а то ось з тої простої причини, що моя жінка то нємоя.

— Що се ти кажеш?

— Моя жінка, то чаруюча людина, що минувшої зими виступала на сценї в однім з париских театрів, та мала величезний успіх, не так задля своєї гри або сьпіву, але задля инших єї прикмет.

Він на то лиш довго засвистав.

— Ой ти мантїю, тепер вже розумію тебе! Дійстно, чаруюча жіночка! Я єї лише що видів в парку. Але длячого-ж ти не виступаєш під якимсь иншим іменем?

— Хто-ж би був погадав, що в Іспанії, в Альгамбр, зійду ся з якимсь земляком а до того ще й з свояком? Подорож до Іспанії не есть у нас преці нїчо звичайного.

— Правду кажеш. Але що ми сюди поїхали, то длятого, що мою жінку дуже кортїло пізнати Альгамбру.

— Ми ще сегодня вечером їдемо дальше на полуднє — говорив я дальше; — чи можу просити тебе о як найбільшу тайну в сїй справі. Така подорож, як моя, не есть преці нїчим небувалим, і я не сумнїваю ся, що твоя жінка вибачить менї мою легкодушність.

— Зовсїм певно. Я вже розповідав їй о подібнім случаю з мого власного житя. Огниста Мадярка, — сьпівала в Ельдорадо — чаруюча — ах — така весела.... О, з Кляри то правдива женщина, така добра, така вільна від всякого упереджeня!

Я був дуже рад з такого щасливого кінця моєї гри, устиснув єму руку на прощане, та сказав:

— Передай від мене найнизший поклін моїй незнакомій кузинї Клярі. Скажи їй, що не можу їй сам служити. Побачимо ся в Парижи.

Як-раз коли він хотїв вже йти, увійшла Іза, котрій стало дивно, що мене так довго нема. Я представив їх собі: „Лукіян де Фонтрекур, мій кузин. — Моя жінка“.

Іза була так красна, що аж за очи від неї ловило, легенечкі румянцї на єї личку, в чорній мантили, що своїм мережевом окружала єї кругле личко і збільшала блеск єї чорного волося. До того чорненькі очи а біле личко!

з тою военною силою, яка єсть до розпорядимости. Войско по послїднїй битві єсть дуже змучене, хоч мало в нїм слабих. Ґенерали Вілєр і Юнґ тяжко занедужали. Випад Іспанцїв з міста відперто сьвітло". На ту вість сказав головно командуючий ґенерал Мілєс, що Шафтер буде мусїв провізорично уступити ся на море і ждати там помочи. Також треба буде мабуть уступити ся з Ель Ґапе і з рівнини під Сантхаґо.

З Константинополя доносять, що амбасадори виготовили вже і ухвалили провізоричне управильнене кретийскої справи. Після того удержане порядку в глубинї острова буде поручено комітетови народних зборів під доглядом адміралів, котрі будуть мали право комітет відкликувати, установляти жандармерию і адмінїстрацию міст. Побереже позістане під властию ради адміралів. З Берлина розійшла ся не потверджена доси чутка, що султан згодив ся вже на то, що грецкий князь Юрий став ґубернатором Крети.

Новинки.

Львів дня 4-го липня 1898.

— **Іменованя.** Львівский ц. к. висший Суд краєвий іменував: канцелярийними офицыялами в IX. кл. ранґи офицыялів II. кляси: Як. Дуняка в Самборі для Теребовлї. Йос. Мозоловского в Сяноцї для Сянока, Раф. Федоровича при висшім судї краєвім у Львові для Бібрки, Льва Петрушевича в Підгайцях для Калуша, Мих. Казновского в Борщеві для Копичинець, Вас. Бриґідера в Бережанах для Печенїжина, Мих. Цвенарского в Перемишлянах для Радехова, Викт. Пшибильского в Ярославі для Добромиля і Фел. Сливиньского в Заболотові для Буска.

— **Цїсарскі стипендиї.** З початком шкільного року 1898/9 будуть роздані на технїчній академиї у Віднї дві стипендиї ім. Франц Йосифа в річній квотї 300 зр. в золотї. Убігаючі ся о одну з тих стипендий, мають внести власноручно написане, до Є. В. Цїсаря звернене подане і долучити до него: 1) метрику або метрикальний витяг, 2) віридостойне сьвідоцтво убожества з поданєм стану, відносин маєткових і родинних, а на случай сирітства сьвідоцтво опікунчої власти, 3) сьвідоцтво іспиту зрілости, а коли убігаючий ся єсть вже слухачем технїчної академиї, сьвідоцтво відбутих студий, при чім замічає ся, що при рівних условях мають першеньство ті, що доперва розпочинають студиї в академиї. В поданях треба крім того подати, чи стараючий ся побирає вже яку стипендию або запомогу, а абітуриєнти мають подати, на який виділ наміряють записати ся. Поданя треба внести найпізнїйше до дня 31 липня до ц. і к. ґенеральної Дирекциї Найвисших фондів (k. u. k. General-Direction der A. h. Fonds) у Віднї.

— **Конкурс.** Головний Виділ „Руского Товариства педаґоґічного" розписує конкурс на твір етично-патріотичного змісту, відповідний для молодїжи в шкільнім віцї під такими вимогами: 1. Праця має представити в легкий і принадний спосіб (пожаданою була би форма белетристична) добу нашого народного відродженя за Котляревского або бодай одну визначнїйшу в нїй хвилю. 2. Звеличати працю для загального добра яко ідею житя. 3. Обем працї 2 до 3 аркуші тиску (друку). 4. Час до надсиланя праць минає з днем 30 н. ст. вересня 1898. 5. Заплата за принятий твір 30 до 50 корон від аркуша тиску. Працї підписані псевдонїмами з долученєм імен авторів в кувертах назначених тими самими псевдонїмами, належить присилати до Головного Видїлу Руского Товариства педаґоґічного у Львові (Академічна ґімназия).

— **Засїви в Европі.** В західній Европі падали в останних днях дощі, завдяки однак теплій погодї, не зашкодили засївам, але противно помогли їм богато. В Анґлїї збіжа мають добрі вигляди. У Франциї лютились бурі з градом і поробили в многих околицях значні шкоди. В Нїмеччинї була обава, щоби дощі і холодна погода не зашкодили збіжам, особливо житови, однак в послїдних днях пішло на лїпше. На Угорщинї збіже в многих місцях вилягло і показала ся ржа. До сеї пори однак нема там чого о збіже бояти ся. В Італїї жнива будуть успішні. В Росиї стан засївів вдоволяючий, Тілько у всхідній части ґуберниї симбірскої і самарскої дає ся відчувати брак дощів, через що побоюють ся так о озимину, як і о яре збіже. — В послїдних днях оголошено урядове оцїненє нового збору. Представляє ся він о много лучше, як минулого року, так що до жита і пшеницї, як ячменю і вівса. Але що збори попередні були досить скупі, то й тепер цїна збіжа не піде дуже низько, чого можнаб ожидати по виглядах на добрі жнива.

— **Грім ударив** в величаву церков в Корничи коло Коломиї в середну баню і єї цїлком знищив, а дїставши ся до середини, посмалив все золочене на образах іконостаса і попалив окритя на бічних престолах. Мимо великої посухи, тлїюча баня сама загасла, так, що дїйстно чудесним способом церков не згоріла. Дїяло ся се дня 30 червня о годинї 4-ій пополудни. Церков обезпечена в „Днїстрі.".

— **Смерть від грому.** Йосафат Мазановский, учитель народний в Тужилові, в повітї калускім, вийшов дня 30 червня по науцї на прохід. Нагле надтягнула чорна хмара, дав ся чути легкий грім і учитель упав трупом, ражений громом. Полишив жінку і двоє дїтий.

— **Самоубийство з любови.** Кельнер в каварни Баса в Станиславові, побачивши ся зведеним в любови невірною єму молодою дочкою властителя каварнї, рішив ся відобрати їй і собі житє. Подибавши свою любку на подвірю, вимірив до неї револьвер; она заслонила ся рукою, а дїставши кулю в руку, упала. Кельнер, думаючи, що она впала забита, вицїлив собі в груди і упав трупом на місци.

— **Пятнистий тиф** — як доносять з Яворова — лютить ся в Рогізнї тамошного повіта, вже від двох тижднїв і порирає богато жертв. Власти зарядили всякі средства, аби спинити ту страшну пошесть.

— **Нагла смерть.** В Тернополи на двірци помер нагле Льонгин Лукасевич, капраль полїциї в Теребовли, що їхав як-раз до Кракова, аби піддати ся операциї горла.

— **Померли:** О. Алекс. Ладижиньский, сотрудник в Вощанах, деканата комарняньского, дня 28 червня, в 26-ім роцї житя, а 3-ім сьвященьства; — Лукія з Струтиньских Гриньовска, жена сотрудника в Святинї, в Ямници під Станиславовом, дня 30 червня, в 28-ім роцї житя.

Телеґрами.

Відень 4 липня. Австро-угорский крайсер торпедовий відплив до Сантхаґо де Куба, бо сподївають ся, що Американцї кождої хвилї возьмуть се місто.

Мадрид 4 липня. Аґентия Фабри доносить, що в битві під Сантхаґо де Куба взяло участь 17.000 Американцїв з 82 пушками (армія Шафтера) і 6000 повстанцїв під проводом Ґарциї против 2000 Іспанцїв, котрі по геройскій битві були змушені уступити ся з укріплень до міста. Ранені ґен. Лїнарес і кількох висших официрів.

Ісмаіла 4 липня. Аґентия Гаваса доносить, що ескадра Камери заосмотривши ся вуглєм в Порт Саід, попливе каналом аж завтра (в второк).

Она склонивши ся злегка, зайшла до спальнї.

Фонтрекур прискочив ще раз до мене і шепнув менї до уха:

— Ой ти ласуне! — Можна тобі позавидувати! — Маєш щастє!

І мій „кузин" щез, піславши ще з великої радости поцїлунок рукою до спальнї.

Іза насьміяла ся сердечно з того, коли я їй описав неупередженого свояка.

Ще того самого вечера поїхали ми через Маляґу і Ґібральтар до Танґеру в Марокко. Нам вже стало було занадто душно на іспаньскій земли. Кождої хвилї преці могли нас тут відкрити.

Щоби уникнути всїх дальших неприятностий, я зрік ся мого милозвучного прізвища і назвав ся просто паном Смайс. Через ту зміну імени позбули ся ми всяких свояків або хиба посвоячили ся з цїлим сьвітом.

В Танґері наймили ми собі одну комнату в готели „Контіненталь", з бальконом і далеким видом на море.

Мої гроші так як би менї вже виходили. Треба було брати ся до Ізиних брилянтів. Але ми постановили не позбувати ся відразу всїх дорогоцїнностий. У одного ювілера в Танґері продали ми кілька перстенїв за сьмішно низьку цїну три тисячі пезетів — з котрої то суми мій приятель Росиянин дістав назад своїх пятьсот, з тим припорученєм, щоби нікому в сьвітї не зрадив, де ми перебуваємо — але ми мусїли вдоволити ся тим, що дістали. Впрочім що нас гроші обходили!

Одного дня приключила ся нам неаби яка дивна пригода. Якийсь сліпий на одно око чоловік, показав нам буду, де продавала ся старосьвітчина, а ми в нїй перед тим ще нїколи не були. Були тут неодні красні річи, але нам нїчо не сподобало ся. Крамар виймив тогди з якоїсь шуфляди якийсь вельми незвичайний предмет, котрий взяв до рук як би якусь велику сьвятощ і подав нам єго з глубоким поклоном.

То був везикий срібний ключ, так артистично зроблений, що я такого ще нїколи не бачив, украшений асирийско-египетскими орнаментами, сфінксовими головами, львиними лабами, птапачими кігтями і змиями, та вкритий якимись дивними написями: по єврейски було виписане імя Єгова а грецкими та латиньскими було виписане імя Христос. Оттой ключ хотїв я купити.

— Чи він дуже старий? — спитав я.

Крамар хотїв єго назад сховати, так нїби угнївав ся моїм запитанєм. Але не зробив того, бо я оправдав ся тим, що не знаю ся на таких артистичних річах.

— О, він старий, дуже старий, мільорде! Ще з часів Сальомона, мільорде! Дорогоцїнність, якої другої нема. Мільорд може знають, що іспаньскі жиди, котрі в наслїдок лютого декрету Филипа Третого, що їх вигнав з краю, розбрели ся по цїлім сьвітї, переховують ще до нинї ключі від домів своїх батьків в Толедї, Кордові і Севілї. Але отсей ключ то з Єрусалима, сьвятого міста, куди они ще колись назад вернуть, щоби відправляти Єгові службу Божу на горі Морія.

— Кілько-ж за той ключ?

— Я єго нерадо продаю, але коли мільорд заплатять за него пятьдесять фунтів штерлїнґів, то продам.

— Пятьдесять фунтів! Девять сот корон! Дїйстно цїнна річ, одинока в своїм родї!

Я обернув ся і хотїв вже іти, але старий задержав мене. Почав спускати. Сорок фунтів! Трийцять! — Наконець сказав я, що не дам більше як десять фунтів.

— О, за такий безцїн! Така майстерска штука як сей ключ! Таже то щось такого, чого нема в цїлім сьвітї!

Я упер ся при своїм. Десять фунтів. Анї шілїнґа більше!

Ми добили торгу і я сховав ключ до кишенї. Коли я вже пустив ся іти, спитав крамар:

— Чи можна Вас, мільорде, попросити о імя і адресу?

— А то-ж на що?

— Вчера був тут один пан з Анґлїї і хотїв той ключ купити. Але ми не могли згодити ся і він просив, щоби я, коли єго продам, сказав єму, хто єго купив, бо він хотїв би знати у кого єсть той ключ.

Такому жаданю не міг я відмовити і подав свою адресу.

По тім купнї пішли ми на долину до порту а відтак поступили до палати султана — коли такий нужденний будинок заслугує на таку визначну назву — та сїли собі там на камінну лавочку, звідки видко далеко на місто і порт.

Нараз якісь шлапаючі кроки розбудили нас з нашої задуми. Якийсь дїдусь з сивою бородою і поважним лицем станув перед нами. По єго подертім плащи було видко, що він дуже бідний.

— Слава Богу — відозвав ся він — що я Вас знайшов, тих, що купили ключ моїх батьків. Ох, той мій син, той виродний син, котрий так упав низько, що украв менї най-

Ґвантанамо 4 липня. Американьска фльота бомбардувала вчера через цілу годину форти при вїзді до порту коло Сантхаґо.

Вашінґтон 4 липня. Вість з білого дому (резиденция президента): Адмірал Самсон вїхав вчера до порту Сантхаґо де Куба і розбив фльоту Сервери. Департамент воєнний доносить, що цїла фльота іспаньска розбита і згоріла коло побережа.

Переписка зі всїми і для всїх.

Оповістки.

— Предприємця до вимурованя церкви пошукує гр. кат. комітет церковний в Яворові. Плян і кошторис можна переглянути в уряді парохіяльнім. Оферти вносити належить на руки комітету до 20 липня 1898 р.

Той сам комітет має на продаж стару церков з дубового материялу, враз з внутренним урядженєм, за доступну цїну. Купуючий може зголосити ся до уряду парохіяльного в Яворові, почта в місци. — *Комітет.*

Вп. п. Товаришів, охочих їхати на сьогорічну виставу до Віденя, прошу ласкаво порозуміти ся зі мною листовно. — Ів. Буцманюк, учитель в Уневі, poste restante Перемишляни.

На продаж церков з материялу дубового, за низьку цїну в Ясенівцях, повіта золочівского. Близшу відомість подасть комітет церковний в Ясенівцях, почта Золочів.

Пошукує лекциї на час ферий ученик учительскої семінариї в Чернівцях, Русин, володїючий плавно німецкою мовою. Може приготовляти до вступних іспитів до ґімназиї. Близша відомість в редакциї Буковини в Чернівцях, ул. Петровича, ч. 2.

І. Б. в У: Зміни понад ту, яку допускають окружні білєти, не осягнете; впрочім було би богато короводу, бо треба би удавати ся з просьбою до дирекций австрийских і угорских зелїзниць. Послухайте длятого нашої ради, а переконаєте ся, що не вийдете зле на тім. Подорож пішки, від місця до місця, не принесе Вам великого хісна, лиш змучить і буде більше коштувати. Дорога занадто далека, як щоби Ви могли на нїй вибрати як-раз такі місця, котрі годилось би пішки сходити. А як в дорозї на пішки захопить слота, то що вдїєте в чужих сторонах? Лїпше їдьте просто до Віденя. Там огляньте виставу, але лиш важнїйшим єї частям присьвятїть більше часу. За то старайте ся придивити ся докладнїйше займавостям самого Віденя. Передовсїм огляньте цїсарскі музеї і ґалєрию образів при Ringstrasse та музей промисловий (Oesterr. Gewerbemuseum) і важнїйші будівлї хоч зверха, як: церков сьв. Стефана, вотивну церков (Votivkirche) і церков сьв. Кароля (Karlskirche), цїсарску палату (Burg), парлямент, ратуш, оперу і придворний театр (Burgteater). Підїть на постійну виставу приборів наукових (Permanente Lehrmittelausstellung, Westbahnstrasse 25) і зайдїть до арсеналу на передмістю Favoriten. Купіть собі проводиря по Віднї а до музеїв не беріть нїгде палиць і парасолїв (хиба що булоби потреба), бо треба їх віддавати а за переховок платити. З Віденя робіть такі прогульки: Трамваєм до Шенбруну; огляньте там передовсїм менажерю (дуже красна) і парк (в стилю французскім). Пароходом поїдьте з Віденя каналом до Нусдорф або аж до Кльостернайбурґа, а звідтам вступіть на гору Леопольда. Коли ще лїпше схочете пізнати їзду кораблем і Дунай, то поїдьте з Віденя аж до Пресбурґа, а звідтам вертайте зелїзницею. При сїй нагоді придивіть ся добре кораблеви, машинам на нїм і єго уряджєню. Поїдьте з двірця полудневої зелїзницї (Südbahnhof) до Баден а там зайдїть до т. з. Гелененталь. Другим разом з того самого двірця поїдьте до Медлїнґ і зайдїть in die Brühl. Тут наберете маленького понятя о передальпейских сторонах, та о фльорі альпейскій. Поїдьте також до Ляксенбурґа. То все оплатить ся Вам далеко лїпше, як піша дорога в незнаних сторонах. — **Ясько Кропивка:** Причина, що Вашій жінцї паде волосє, може бути всїляка, а ми правдивої причини не знаємо і длятого зовсїм певного лїку не можемо подати. Нехай може спробує слїдуючого способу: Накопати лопухового корінія, сполокати єго і обчистити добре з земли а відтак посїчи дрібонько і 5 до 6 лутів або 10 дека зварити в пів або три четверти лїтри чистої води, ще лїпше в дощівцї а відтак коли вистигне ще перецїдити, зілляти до фляшинки і сховати до ужитку. Так само зробити собі лопухову оливу: на посїчене дрібно корінє лопухове палити чистої доброї оливи (яку купує ся на омасту) і нехай постоїть 14 днів (але не на сонци). Жінка нехай раз на тиждень змиє собі голову чистою теплою водою і одним або двома жовтками, нехай обітре до суха а відтак на мисочку нехай налїє лопухової води, мачає в нїй чистий платок і підоймаючи нехай натирає нею шкіру на голові під волосєм. По натираню коли обісхне треба в той сам спосіб помастити голову лопуховою оливою і дрібочку також і все волосє. Густим гребенем не треба чесати ся і взагалї уважати на то, щоби гребенем не дуже дразнити шкіри під волосєм, не сплїтати волося тїсно і не скручувати. Добре було би також волосє трохи притяти. Голову треба натирати лопуховою водою що дня, а лопуховою оливою раз на тиждень по змитю голови. При тім треба зважати на то, щоби добре живити ся. — **К. Г. в Підгір. к. З.:** На бородавки найлїпший ляпіс; бородавку послинить ся і потре ся ляпісом, она почорнїє і зачне поволи лущити ся. Від довшого ляпісованя она злущить ся зовсїм. Але ляпіс єсть сильна отруя і єї кому небудь не продадуть в аптицї без уповажненя лїкаря. Також треба єго ховати, щоби дїти єго не взяли. Ляпіс палить і длятого не бере ся єго в пальцї сам, лиш вправлений в деревце або в пищик. Також від зіля „зелемозень" або від т. зв. „песього молока" гинуть бородавки. Зелемозень росте скрізь попід плоти, цвите жовто, пупінки єго цьвіту подібні до макових пупінків, а коли єго урвати, то витїкає жовтий сок. Бородавку треба зверха трохи стяти і намастити тим соком. Так треба доти робити, доки аж бородавка не щезне. Песє молоко росте також всюди, а сок з него єсть білий; тим соком мастить ся. — **Однорiч. охотник П. З.:** 1) Однорічним охотником можете стати аж тогди, коли будете мати матуру. Коли єї не маєте, то і міністерство війни Вам не поможе. Адреса: Hohes k. u. k. Kriegsministerium in Wien — вистане; то бачите такий уряд, що єго напевно знайдуть у Віднї, хоч би Ви й не подали улицї та числа дому. Яко однорічний охотник на власний кошт мусите справити собі мундур і все що потреба; коли же вступите на кошт державний, то Вам все дадуть. А деж Ваш розум? У войску треба мати преці войсковий мундур а не студентский. Також нїхто анї мундурів анї карабінів не позичає. — 2) На друге питанє не даємо нїякої відповіди, бо оно таки трохи нерозумне, так що ми би мусїли за Вас встидати ся. — **Учитель 23:** Доси ще не маємо повного виказу; скажемо пізнїйше.

☛ (Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахникевича, а не присилати анї марок, анї карт кореспонденцийних до відповіди.

більшу дорогоцїнність моєї родини на то, щоби єї продати християнам! Пане, не гнївайте ся на мене, що я Вам не даю спокою! Пів години тому, як я спостеріг ся, що менї пропав ключ, хоч так добре був схований. Мій син мусїв признати ся, що він три днї тому назад продав єго крамареви, що торгує старосьвітчиною. Я побіг до него, але прийшов на кілька мінут по тім, як Ви вже були пішли, та бігав тепер улицями, щоби Вас відшукати. Правда, що Ви купили мій ключ?

Я сказав, що правда.

— Ох, а я такий бідний, такий бідний! Ви заплатили за него десять фунтів, а у мене нема з того і десятої части. Як же я дістану его назад? Нещасте-ж моє, нещасте!

Він впав на колїна і бив головою об землю.

— Таже ключ сей не може мати для Вас такої вартости — старав ся я єго успокоїти.

— Я Вам то зараз розкажу. Хочете послухати єго історії?

Я кивнув головою, що хочу. Дїдусь сїв собі проти нас і дрожачим від зворушеня голосом став розповідати сумну історию о срібнім ключи, що був сотками лїт сьвятощею єго родини.

— Ми гинули з голоду — кінчив він своє оповіданє — а ключа таки не продали. — Нас палили живцем на кострі, бо ми не хотїли єго видати. — Нас на смерть тровили псами, а ми й словечком не зрадили того місця, де він був схований. — Верни менї мій ключ, пане! Я не годен єго заплатити, але коли хочеш моє житє, то возьми собі єго!...

Він стояв на колїнах і просячи витягнув руки до мене. Сонце осьвітило єго сиву бороду та дрож єго замащеного плаща. Поважне обличе, сумуючий вид над ріками вавилонськими!

— Верни єму ключ — шепнула Іза.

Я так і зробив. Він з превеликої радости став цїлувати мене по руках і шептав щось, чого я не розумів. Відтак встав і пішов поволи.

— Дай єму який гріш! — Він такий бідний! Може не має що їсти — шепнула Іза.

Я дав єму три золоті монети. Він нїби то зразу не хотїв брати, але відтак всунув їх в кишеню в своїй подертій камизельцї. Відтак поклонив ся всхідним звичаєм і пішов собі.

— Вілю, менї чогось так студено зробило ся — сказала Іза. — Тут на камінній лавцї було так студено, підчас коли сонце заходило, але я не хотїла єму перервати єго оповіданя.

Она була дуже блїда і важко склонила головку на моє плече.

— Тобі не хорувати і не покидати мене — відозвав ся я з жалем і підняв єї. Ходи скоренько домів!

Треба було богато часу, заким ми вернули до готелю. Іза стала жалувати ся, що єї голова болить і дрож бере. Вернувши домів, мусїла зараз положити ся.

Післало ся зараз по лїкаря — на щасте був в Танґєрі зручний англійский доктор — а той сказав менї, що нездуманє Ізи може бути лиш звичайною перестудою, але й початком небезпечної пропасницї.

Я сидїв цїлу ніч коло неї. Она мала горячку і все щось їй привиджувало ся, говорила без памяти. Над ранком я здрімав ся, она спала твердим сном.

Розпорядженя доктора виконувало ся точно. Пізнїйше в день було їй трохи лекше. Голова перестала болїти, але ще щось як би тиснуло єї на мозок.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ІНСЕРАТИ.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).